

భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ సంక్షిప్త చరిత్ర

వి. శ్రీనివాసరావు

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

భాతర కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ
సంక్షిప్త చరిత్ర

రచన

వి. శ్రీనివాసరావు

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

27-30-4, ఆకులవారి వీధి, గవర్నర్ పేట, రాఘవయ్యపార్కు వద్ద
విజయవాడ - 520 002. ఫోన్ : 0866 - 2577533

ప్రచురణ సంఖ్య : 1665
ప్రథమ ముద్రణ : అక్టోబర్, 2020
ప్రతులు : 1000
వెల : ₹ 25/-

ప్రతులకు

PSBH

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

27-1-54, కారల్ మార్పు రోడ్, గవర్నర్ పేట,
విజయవాడ -2, ఫోన్ : 0866 -2577533

బ్రాంచీలు

విజయనగరం, విశాఖపట్నం, కాకినాడ, ఏలూరు, విజయవాడ,
గుంటూరు, ఒంగోలు, నెల్లూరు, తిరుపతి, కర్నూలు, అనంతపురం

ముద్రణ

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, విజయవాడ

website : www.psbh.in

prajasaktipublishinghouse@gmail.com

ముందుమాట

భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి గర్వించదగిన చరిత్ర ఉంది. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో బ్రిటిషు వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా ఆవిర్భవించిన కార్మికవర్గ సమరశీల పార్టీ భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (సిపిఐ). దాని చారిత్రక వారసురాలే సిపిఐ(యం). 1920 అక్టోబర్ 17న నాటి సోవియట్ యూనియన్ లోని తాష్కెంట్ నగరంలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ మొదటి శాఖ అధికారికంగా ఏర్పడింది. 1925 నుండి భారతీయగడ్డ మీద నుండి బహిరంగంగా పని చేయడం ఆరంభమైంది. ఏర్పడి ఏర్పడక ముందే బ్రిటిషు పదఘట్టనల కింద నిర్బంధాన్ని అనుభవించింది. పెషావర్ కుట్ర కేసుతో మొదలై మీరట్ కుట్ర కేసు వరకు ఈ పరంపర కొనసాగింది. అనేకసార్లు నిషేధానికి గురైంది. కార్యకర్తలు చిత్రహింసలు అనుభవించారు. నాయకులు ఇక్కలా వాకిళ్లా వదిలి సంవత్సరాల తరబడి అజ్ఞాతంలో గడిపారు. కేసులు ఎదుర్కొన్నారు. జైళ్ల పాలయ్యారు. ఉరికంబాలెక్కారు. పోలీసు తుపాకీ గుండ్లకు ఎదురొడ్డి నిలిచారు. అలాంటి త్యాగమయ చరిత్ర కమ్యూనిస్టులది.

మరోవైపు సైద్ధాంతిక దాడినీ ఎదుర్కొన్నది. తప్పుడు వార్తలతో పార్టీని, నాయకత్వాన్ని అప్రతిష్టపాలు చేయాలని చూశారు. వీటిని తట్టుకొని అడుగడుగునా పోరాడి విస్తరించింది. ఇది అన్ని రాజకీయ పార్టీల్లాంటిది కాదు. సమాజాన్ని మార్చడానికి కంకణం కట్టుకున్న విప్లవపార్టీ.

దేశానికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కావాలని మొట్టమొదట 1921లో అహ్మదాబాద్ కాంగ్రెసు మహాసభలో నినదించిన ఘనత కమ్యూనిస్టులే. తిరిగి 1922లో గయలో జరిగిన మహాసభలోనూ ఈ గళాన్ని వినిపించారు. అప్పటిదాకా కాంగ్రెసుపార్టీ సంపూర్ణ స్వరాజ్యం డిమాండునే లేవనెత్తలేదు. కమ్యూనిస్టు వాణి కొత్తతరంలోకి ఆనాడే ప్రవేశించింది.

రాజకీయ పార్టీలకు అతీతంగా దేశంలోనే మొట్టమొదట విశాల ప్రాతిపదికపై ప్రజా సంఘాలను నిర్మించింది. 1921లో ఏఐటియుసి మొదలు కొని 1936లో ఏ

ఐ ఎస్ ఎఫ్ (విద్యార్థిసంఘం) అఖిలభారత కిసాన్ సభ వరకు వివిధ సంఘాలను నెలకొల్పారు. వీటిల్లో కమ్యూనిస్టులే కాకుండా కాంగ్రెసు, ముస్లింలీగు నాయకులు కూడా పాల్గొన్నారు. వివిధ వర్గాల, తరగతుల ప్రజానీకాన్ని వారి వారి రోజువారీ సమస్యలపై పోరాడేందుకు సమీకరించే వేదికలివి. ఒకవైపు తమ సమస్యలపై పోరాడుతూనే మరోవైపు స్వాతంత్రోద్యమంలో ఆయా రంగాలకు సంబంధించిన యువతను భాగస్వాములను చేయడానికి ఈ వేదికలు ఉపయోగపడ్డాయి. కమ్యూనిస్టుల ప్రభావం పెరుగుతుందని భయపడ్డ కాంగ్రెసువారు వీటిని చీల్చి పోటీ సంఘాలు పెట్టారు. అలా కాంగ్రెసు తమ స్వంత రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం ప్రజల ఐక్యతకు గండి కొట్టింది.

స్వాతంత్ర్యంతో పాటు ఆర్థిక సమానత్వాన్ని సాధించడానికి సోషలిజం సాధించాలని, దాని కోసం వలస పాలనతో పాటు పెట్టుబడిదారీ, భూస్వామ్య వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలని పిలుపునిచ్చింది. కార్మికుల్ని, రైతుల్ని, కూలీలను స్వాతంత్రోద్యమంలో చురుగ్గా భాగస్వాముల్ని చేసిన ఘనత కమ్యూనిస్టులదే. దున్నేవాడికే భూమి నినాదం ఆరోజుల్లో గ్రామగ్రామాన మార్మోగింది. జమిందారీ, జాగీర్దారీ పాలనకు వ్యతిరేకంగా రైతు, కూలీలను సమీకరించి పోరాడారు. ఈ క్రమంలోనే వీరోచిత తెలంగాణా రైతాంగ సాయుధ పోరాటం, తెభాగ, పున్నప్రవాయలార్, వర్దీ ఆదివాసుల తిరుగుబాటు వంటి చారిత్రాత్మక పోరాటాలూ ఎర్రజెండా నాయకత్వంలో సాగాయి. తిరిగి 1922లో గయలో జరిగిన మహాసభలోనూ ఈ గళాన్ని వినిపించారు. అలా భూ సమస్యను అజెండా మీదకు తెచ్చిన ఘనత కమ్యూనిస్టుపార్టీదే.

కార్మికులు, కర్షకులతో పాటు మహిళలు, దళితులు, ఆదివాసీలు ఈ ఉద్యమాల్లో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. మహిళాహక్కులు, కులనిర్మూలన, మూఢనమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించారు. మహిళా సమానత్వ సమస్యను ముందుకు తెచ్చింది. వరకట్నం, బాల్యవివాహాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. కందుకూరి, గురజాడ వంటి వారి సంస్కరణోద్యమాలకు ఊపిరి పోశారు. రాత్రి బదుల ద్వారా అక్షరాస్యతా కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు. కరువు, వరదలు వంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాల్లో, అంటువ్యాధులు ప్రబలినప్పుడు ప్రజలకు ఆండగా నిలిచారు. ప్రజా వైద్యులను సమీకరించి ప్రజలకు ఉచిత వైద్యాన్ని అందించారు.

యువతను విద్య, వైజ్ఞానిక, సేవా, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో సమీకరించారు. అభ్యుదయ రచయితల్ని, కళాకారులను ప్రోత్సహించారు. ప్రజాకళలను విస్తృతంగా

తీసుకెళ్లారు. అనేక మంది కళాకారులు ఆ తర్వాత సినీ రంగంలో అడుగుపెట్టారు. ఆరకంగా సాంస్కృతిక రంగాన్ని కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం ప్రభావితం చేసింది.

జాతీయోద్యమంలో అంతర్భాగంగా భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల కోసం ఉద్యమించారు. విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం నినాదం ఊరూరా మార్కెట్ గింది. ప్రత్యేక ఆంధ్రప్రదేశ్, కేరళ, మహారాష్ట్ర, కర్నాటకతో సహా వివిధ రాష్ట్రాలు ఏర్పడటానికి కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్వహించిన ఉద్యమాలే కారణం.

నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం వంటి ప్రాజెక్టుల కోసం పోరాడింది. అందరికీ విద్య, వైద్యం, భూమి, ఇల్లు, చౌకగా ఆహారం కావాలని పోరాడింది. కిలో రూపాయి బియ్యం నినాదం తీసుకొని పాలకులు దాన్ని అమలు చేశారే ఒత్తిడి తెచ్చింది.

1957లో దేశంలో మొదటిసారి ఎన్నికల్లో కేరళలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. ఇంఎస్ నంబూద్రిపాద్ ముఖ్యమంత్రిగా ఆదర్శపాలన అందించారు. భూసంస్కరణల చట్టం చేసి భూమిని పేదలకు పంచినందుకు, ప్రభుత్వ విద్యను బలపరిచినందుకు బహుమానంగా కేంద్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని నిరంకుశంగా రద్దు చేసింది. అవినీతికి అతీతంగా ఆదర్శ ప్రజా ప్రతినిధులెవరైనా ఉంటే అది కమ్యూనిస్టులే. పార్లమెంటు, అసెంబ్లీలలో ప్రజల వాణిని నిక్కచ్చిగా వినిపించి వాటిని ప్రజా పోరాట వేదికలుగా మార్చారు.

ఇలా ఎన్నెన్నో చారిత్రక ఉద్యమాలకు, ప్రజానుకూల నిర్ణయాలకు కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం కారణమైంది. నేడు అధికారంలోకి ఇంకా రాకపోవచ్చు. ఇటీవల కాలంలో కొంత బలహీనపడి ఉండొచ్చు. దానికి అనేక కారణాలు దోహదం చేశాయి. నేడు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ సంక్షోభంలో ఉంది. ప్రత్యామ్నాయం కోసం యువతరం అన్వేషిస్తున్నది. ఈస్థితిలో సోషలిస్టు వ్యవస్థ ఔన్నత్యాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకుపోవాలి.

సోషలిజం సాధించాలంటే పార్టీ బలపడాలి. పార్టీని బలోపేతం చేసుకోడానికి, సోషలిజం లక్ష్య సాధనకు పార్టీ చరిత్రను అధ్యయనం చేయడం అవసరం. ఈ తరానికి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ చరిత్ర పూర్తిగా తెలియకపోవచ్చు. పార్టీ కార్యక్రమం, రాజకీయ విధానం అర్థం చేసుకోడానికి కూడా చరిత్ర తెలియడం అవసరం. వాటిని అర్థం చేసుకొని ఆ అనుభవాల ఆధారంగా పార్టీని, ప్రజా ఉద్యమాలను బలోపేతం చేసుకోవాలి.

యువతరానికి భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ సమరశీల, త్యాగాల చరిత్ర తెలియకుండా పాలకులు దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారు. దాన్ని ఎదుర్కొని వాస్తవాల అందించాలి. అందుకు ఈ చిరుపొత్తం ఉపయోగపడుతుందని భావిస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా రాజకీయ విద్య బోధించే యువ ఉపాధ్యాయులకు ఇది సిలబస్ గా ఉపయోగపడాలన్న ఉద్దేశంతోనే సంగ్రహ రూపంలో తయారు చేశాను. మరింత లోతుగా అధ్యయనం చేయడానికి ఉపయుక్తమైన గ్రంథాలు చదవాలి. డాక్యుమెంట్లు అధ్యయనం చేయాలి. తద్వారా ఈ తరం స్ఫూర్తి పొందాలి. అందుకే ఈ వందేళ్ల ఉద్యమ ప్రస్థానం సంక్షిప్తంగా మీ ముందుంచుతున్నాం.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్రను అధ్యయనం చేయాల్సిన అవసరం ఏమిటి?

సమాజాన్ని విప్లవాత్మకంగా పరివర్తన గావించాలన్న పార్టీ లక్ష్యం వర్గ, ప్రజా ఉద్యమాలతో ముడిపడి ఉంది. పార్టీ చరిత్రను అధ్యయనం చేస్తే మనకు గత అనుభవాలు, ముఖ్యమైన గుణపాఠాలు ఆయుధాలుగా లభిస్తాయి. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాతలు తమ కాలంలో మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు సిద్ధాంతాన్ని భారత దేశ నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు అన్వయించడంలో చేసిన కృషి, గడించిన అనుభవాలు మనకు మంచి సంపద. ఉద్యమాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలోనూ, మన కర్తవ్యాలను ముందుకు తీసుకుపోవడంలోనూ అవి మనకు తోడ్పడతాయి.

గత శతాబ్ద కాలంలో దేశంలో జరిగిన మిలిటెంట్ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, ప్రజాతంత్ర ఉద్యమ స్రవంతులనుండీ, వాటిని అంటిపెట్టుకునే భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆవిర్భవించింది. భారత ప్రజల విప్లవ పోరాటంలో ఎన్నడగిన ఘట్టాలైన చారిత్రాత్మక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలు, ముందుకు వస్తున్న కార్మికవర్గ ఉద్యమాలు, రైతాంగం జరిపిన అనేక పోరాటాలు, సంస్థానాల్లో జరిగిన ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలు, సామాజిక సంస్కరణలు, సామాజిక పరివర్తన కోసం జరిగిన పోరాటాలు... వీటి నుండి అత్యుత్తమ శక్తులు వివిధ దశల్లో వచ్చి కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరారు.

అక్టోబర్ విప్లవం వల్ల సంభవించిన పెద్ద మార్పులకు ముందే భారత దేశంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఉద్యమం రానురాను మరింత మిలిటెంటుగా మారుతూ వచ్చింది. దేశంలో 19వ శతాబ్దం రెండో భాగంలో ప్రారంభమైన కార్మిక వర్గ ఉద్యమం నెమ్మదిగా విస్తరించింది. వివిధ పరిశ్రమల్లో పెద్ద సంఖ్యలో సమ్మెలు జరిగాయి. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక మహానాయకుడైన తిలక్‌ను ఆరెస్టుచేసి జైలులో పెట్టినందుకు నిరసనగా 1908లో బొంబాయి జొళి కార్మికులు జరిగిన సార్వత్రిక

సమైచాలా ముఖ్యమైనది. భారత దేశంలో కార్మికవర్గం రాజకీయ రంగంలోకి దూసుకువస్తున్నదని లెనిన్ దీన్ని అభివర్ణించాడు. 19వ శతాబ్దంలో అనేక రైతాంగ ఉద్యమాలు, తిరుగుబాట్లు జరిగాయి. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఉద్యమం మొదట్లో పిటిషన్లు సమర్పించే దశ నుండి క్రమంగా ప్రజా కార్యచరణ దిశగా అభివృద్ధి చెందింది.

బ్రిటిష్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా ప్రతిఘటన

భారత ప్రజలు క్రమంగా మరింత మిలిటెంట్ గా మారుతూ వచ్చారు. అనేక సెక్షన్ల ప్రజలు మరింత మిలిటెంట్ పోరాట రూపాల కోసం ఎదురుచూడటం ప్రారంభించారు. జాతీయ నాయకుల ఉదార, సంస్కరణ వాద విధానాల పట్ల అసంతృప్తి చెందారు. స్వాతంత్ర్యం కోసం కొత్త మార్గాలను అన్వేషించడం ప్రారంభించారు. అనేక గ్రూపులు ఆయుధాలు సేకరించి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా సాయుధ పోరాటం చేయాలని ప్రణాళికలు వేసుకున్నారు. ఈ సందర్భంలోనే జాతీయ విప్లవ రాజకీయాలు (బ్రిటిష్ వాళ్లు దీన్ని 'ఉగ్రవాదం' అని నిషేధించారు) యువకులను ఆకర్షించడం ప్రారంభించాయి. కొన్ని విప్లవ గ్రూపులు విదేశాలకు వెళ్లి అక్కడి నుండి ఆయుధాలు సేకరించడానికి ప్రయత్నించాయి. కెనడా, అమెరికా మొదలైన చోట్ల స్థిరపడిన భారతీయులు, ముఖ్యంగా పంజాబీలు 1913లో శాన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో గదర్ పార్టీ స్థాపించారు. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలోకి విదేశాల్లో నివసిస్తున్న భారతీయులను సమీకరించడం ఈ పార్టీ లక్ష్యాల్లో ఒకటి. వాళ్లు ఆయుధాలు సేకరించడానికి ప్రణాళిక వేసుకున్నారు. వాటిని భారత దేశంలోకి పంపి బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా సాయుధ పోరాటం చేయాలన్నది వారి ప్రణాళిక. దురదృష్ట వశాత్తు బ్రిటిష్ అధికారులు ఈ ప్రయత్నాన్ని అడ్డుకున్నారు. ఈ విప్లవకారుల్లో అనేక మంది తరువాతి కాలంలో భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్వాహకులుగా మారారు. ఈ నేపథ్యంలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1920 అక్టోబర్ 17న తామ్పెట్ నగరంలో ఏర్పడింది.

పార్టీ ఏర్పడినప్పటినుండి 1964 వరకు పార్టీ జీవితంలోని ముఖ్యమైన ఘటనలు ఇవి:

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడిన పూర్వ రంగం:

ఎ) భారత దేశంలో కార్మికవర్గం, బూర్జువా వర్గం ఆవిర్భావం. బ్రిటిష్ కంపెనీలు

వ్యాపారాలు ప్రారంభించినప్పుడు భారత దేశంలో పరిశ్రమలు లేవు. టాటాలు, బిర్లాలు బ్రిటిష్ కంపెనీల మేనేజింగ్ ఏజెంట్లుగా వ్యవహరించేవారు. రైల్వే వ్యవస్థ నిర్మాణంతో భారత దేశంలో తొలి కార్మికవర్గం ఏర్పడింది. తరువాత 20వ శాతబ్దం ప్రారంభంలో మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం అవసరాలను ఉపయోగించుకుని భారత పారిశ్రామిక వేత్తలు ఇనుము, ఉక్కు వస్త్ర పరిశ్రమలు నెలకొల్పారు. ఈ విధంగా భారతీయ బూర్జువా వర్గం ఆవిర్భవించింది. ఈ పరిణామం స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో గుణాత్మక మార్పు తీసుకువచ్చింది.

బి) జాతీయోద్యమం ప్రజాఉద్యమంగా అభివృద్ధి చెందడం:

1921లో సహాయ నిరాకరణోద్యమం ప్రారంభంతో ఈ ఉద్యమం ప్రజా ఉద్యమం లక్షణాన్ని సంతరించుకుంది. కార్మిక వర్గ సంస్థ అయిన ఎఐటీయూసి ఏర్పాటు ప్రజాభాగస్వామ్యాన్ని పెంచడంలో తోడ్పడింది. అన్నపూర్ణతకు వ్యతిరేకంగా, మతసామరస్యం కోసం ముఖ్యంగా హిందూ-ముస్లిం ఐక్యత కోసం పోరాటానికి పిలుపునివ్వడం ఉద్యమాన్ని కింది నుండి విస్తరించింది.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం ముగిసిన తరువాత సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఉద్యమం ఉద్వేగం లేచింది. ప్రజా ఉద్యమాలు బలం పుంజుకున్నాయి. ఈ ఉద్యమాన్ని అణచివేయడం కోసం బ్రిటిష్ వారు ప్రజలపై దారుణమైన అణచివేతను ప్రయోగించారు. 1918లో చేసిన రౌలట్ చట్టం అతికీరాతకమైన అణచివేత చర్య. ఈ చట్టానికి, ఇతర అణచివేత చర్యలకు వ్యతిరేకంగా పెద్ద ఎత్తున నిరసనోద్యమం బయలుదేరింది. ఈ ప్రతిఘటనను అణచివేయడానికి బ్రిటిష్ వారు జరిపిన కిరాతక చర్యల్లో చారిత్రాత్మక జలియన్ వాలా బాగ్ ఘటన ఒకటి. ఇందులో వందలాది మందిని కాల్చి చంపారు. అయితే ఈ ఘటన దేశ వ్యాపితంగా నిరసనోద్యమాన్ని రగిలించింది. అదే సమయంలో ఖలిఫాలకు సామ్రాజ్యవాదం చేస్తున్న అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా ముస్లిం ప్రజలు ఖిలాఫత్ ఉద్యమం పేరుతో శక్తివంతమైన ప్రజా ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు.

సి) రష్యాలో అక్టోబర్ విప్లవ విజయం:

మహాత్తర అక్టోబర్ విప్లవం భారత దేశ ప్రజల్లో ఉత్తేజం రగిలించింది. విప్లవ విజయంతో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాట యోధులు స్ఫూర్తి పొందారు. జాతీయ విముక్తి ఉద్యమాలకు బోల్షివిక్కులు, లెనిన్ మద్దతు ప్రకటించడంతో రష్యన్ విప్లవ మార్గమే తమ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాట మార్గమని వారు భావించారు. రష్యన్

విప్లవం ప్రపంచ చరిత్రలో ఒక కొత్త యుగానికి ప్రారంభమని అనేక మంది మేధావులు, రాజకీయ నాయకులు, సాంస్కృతిక నాయకులు, కవులు, రచయితలు కొనియాడారు. అక్టోబర్ విప్లవ ప్రభావంతో కామింటెర్న్, బోల్షివిక్ పార్టీల ప్రోత్సాహంతో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడింది.

2. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య నినాదం:

దేశంలో మొదటిసారి 1921లో అహ్మదాబాద్ కాంగ్రెస్ మహాసభలో తీర్మానం పెట్టింది. గాంధీ కాంగ్రెస్ పార్టీ దీనిని వ్యతిరేకించింది. తిరిగి 1922లో జరిగిన కాంగ్రెస్ సభలో ఈ తీర్మానం పెట్టారు.

1921 అక్టోబర్ 17న తామ్పెంట్ (సోవియట్ యూనియన్)లో సిపిఐ తొలి శాఖ ఏర్పడింది:

ఎ) భారత దేశం నుండి ముజహిర్లు తామ్పెంట్లు (సోవియట్ యూనియన్)కు వెళ్లడం- తామ్పెంట్ సమావేశం- ఎంఎన్ రాయ్ పాత్ర

భాతర దేశ వ్యాపితంగా ప్రజా నిరసనలు పెల్లుబిక్కినాయి. బ్రిటిష్ వాళ్లు పైశాచిక అణచివేత పెంచారు. ఈ నిర్బంధాన్ని తట్టుకోలేక వందలాది మంది భారతీయ యువకులు ఎన్నో కష్టనష్టాలకోర్చి పర్వతాలను దాటుకుని, కొత్తగా ఏర్పడిన సోవియట్ రష్యా చేరుకున్నారు. బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా తమ పోరాటానికి మద్దతు తెలిపే ఏకైక దేశం సోవియట్ రష్యానే నని వారు భావించారు. ముజహిర్లుగా పేర్కొనే ఈ పోరాట యోధులను సోవియట్ రష్యాలోని విప్లవ ప్రభుత్వం ఆహ్వానించింది. వారు నిర్మాణం చెందడానికి, రాజకీయ విద్య గ్రహించడానికి సహకరించింది. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో తమకు మార్గదర్శక సిద్ధాంతంగా మార్క్సిజం-లెనినిజాన్ని అనేక మంది ముజహిర్లు అంగీకరించారు.

ఆ. పారిశ్రామిక కేంద్రాలలో కార్మిక సంఘాల నిర్మాణం, బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాస్, కాన్పూర్లలో కార్మిక వర్గ పోరాటాలు.

అక్టోబర్ విప్లవం జయప్రదమవడంతో బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాస్, కాన్పూర్ లాంటి కార్మికవర్గం అధికంగా ఉన్న కేంద్రాలలో పోరాటాలు ఉద్యత మయ్యాయి. ముజఫర్ అహ్మద్, డాంగే, సింగరవేలు చెట్టియార్, బిటి రణదివే లాంటి నాయకులు ఈ పోరాటాల నుండే అవిద్యువించారు.

ఇ. బ్రిటన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీపాత్ర, జోక్యం.

భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అభివృద్ధి చెందడానికి సౌహృద్ర సహాయాన్ని అందించిన బ్రిటన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ గురించి, ముఖ్యంగా 1920, 1930 దశకాల్లో అది అందించిన సహాయం గురించి ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోవాలి. అందులోని కొందరు సభ్యులు భారతదేశం నుండి వలస వచ్చిన వారిని కమ్యూనిజం వైపు ప్రభావితం చేసారు. కొందరు పుస్తకాలు ప్రచురించి పెట్టారు. కరపత్రాలు, పత్రికలు అచ్చువేసుకోడానికి సహకరించారు. ముఖ్యంగా రజినీ పామిదత్ భారతదేశంపై చేసిన రాజకీయ సైద్ధాంతిక రచనలు ఎన్నదగినవి. తొలిరోజులలో భారతదేశంలో పార్టీని ఏర్పరచడానికి కొందరు కార్యకర్తలను కూడా బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ పంపించింది. ఆ రకంగా బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ పంపిన వారిలో బెన్ బ్రాడ్లీ, ఫిలిప్స్ స్పర్ట్, లెస్టర్ హాచిన్సన్లు మీరల్ కుట్ర కేసులో నిందితులు చేర్చబడ్డారు. భారతదేశం నుండి బ్రిటన్కు ఉన్నత చదువులకోసం వెళ్లి, అక్కడి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రభావానికి లోనైన వారిలో జ్యోతి బసు ఒకరు.

ఈ. భారత జాతీయ కాంగ్రెస్లో వామపక్షవాదులు

కాంగ్రెస్లో కొంతమంది అభివృద్ధి కాముకులు కూడా అక్టోబర్ విప్లవంతో ప్రభావితమయ్యారు. వారు కాంగ్రెస్ లోనే వామపక్ష గ్రూపుగా ఏర్పడ్డారు. ఆ మార్గం ద్వారా ఇఎంఎస్ నంబూద్రిపాద్, ఏకె గోపాలన్, పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య లాంటివారు కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలో తదనంతర కాలంలో చేరారు.

ఉ. జాతీయ విప్లవకారులు కమ్యూనిస్టులుగా మారిన తీరు

భగత్సింగ్ లాంటి జాతీయ విప్లవకారులు కూడా సోషలిస్టు సిద్ధాంతం ద్వారా ప్రభావితమయ్యారు. అజయ్ ఘోష్, శివ వర్మ, పండిట్ కిశోరీలాల్, విజయకుమార్ సిన్హా ఈ కోవకు చెందిన వారిలో కొందరు.

3. పుట్టు గుడ్డివారి పైనా అణచివేత: పెషావర్, కాన్పూర్ మీరల్ కుట్ర కేసులు

అ. పెషావర్ కుట్ర కేసు

కొత్తగా ఏర్పాటు చేసుకున్న కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ సభ్యులు భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చి దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో కమ్యూనిస్టు గ్రూపులను ఏర్పరచుకునేందుకు ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టారు. కానీ ఈ నాయకులూ అనేక కష్టాలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. అరెస్ట్ చేయబడ్డారు. హింసించ బడ్డారు. ఎన్నో కుట్ర కేసులను ఎదుర్కొన్నారు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేయతలపెట్టినట్లు ఆరోపణలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. అందులో ముఖ్యమైనది 1922లో మోపబద్ద పెషావర్ కుట్ర కేసు.

ఆ. కాన్పూర్ కుట్ర కేసు

నెమ్మదిగానైనా క్రమంగా పెరుగుతున్న కమ్యూనిస్ట్ ఉద్యమం బ్రిటిష్ వారిని కలవర పరిచింది. అణచివేత చర్యలు పెరిగాయి. 1924లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టులను అణచివేయడంలో భాగంగా కాన్పూర్ కుట్ర కేసును బనాయించింది. అందులో దేశంలోని అనేక ప్రాంతాలలోని కమ్యూనిస్టు నాయకులను ఇరికించింది. ముజఫర్ అహ్మద్, డాంగే, షౌకత్ ఉస్మాని అందులో కొందరు.

ఒకవైపు అణచివేతలు కొనసాగుతూనే ఉన్నా కమ్యూనిస్టు నాయకులు ప్రజలలో పనిచేయడం మానలేదు. వర్కర్స్ అండ్ పెసెంట్ పార్టీ (కార్మిక కర్షక పార్టీ) ని ప్రారంభించి, దాని ద్వారా పని చేయడం మొదలు పెట్టారు. అప్పటికింకా కమ్యూనిస్టు పార్టీ మాత్రం చట్ట వ్యతిరేక సంఘంగా కొనసాగుతూనే ఉంది. చట్టబద్ధమైన వర్కర్స్ అండ్ పెసెంట్ పార్టీ బెంగాల్, పంజాబ్, బొంబాయి, ఉత్తరప్రదేశ్ లలో పని ప్రారంభించింది.

ఇ. కాన్పూర్ పార్టీ మహాసభ

దేశంలోని అన్ని కమ్యూనిస్ట్ గ్రూపులను ఐక్యం చేయాలన్న ఆలోచనతో తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు చేయడం వలన 1925 డిసెంబర్ లో కాన్పూర్లో మహాసభ జరిగింది. మహాసభలో ఒక కేంద్ర కమిటీని ఎన్నుకున్నారు. సత్య భక్త అనే ఆయన ఈ మహాసభను నిర్వహించారు. ఆయన ఒక స్వచ్ఛమైన “జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ” ఏర్పడాలని కోరుకున్నారు. సింగరవేలు చెట్టియార్ ఈ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించారు. ఎస్ వి ఘాట్, జెపి భాగర్ హత్తా కార్యదర్శులుగా ఎన్నికయ్యారు. 1925లో కాన్పూరులో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రం క్రమబద్ధంగా ఏర్పడినప్పటికీ, కేంద్ర కమిటీ సమర్థవంతంగా భారతదేశ వ్యాపితంగా కేంద్రీకృత నాయకత్వాన కార్య నిర్వహణ ప్రారంభించిందని అనలేము. నిర్బంధాల నడుమ ప్రజలలో పని చేయడం, రాజకీయ ప్రచారం కొనసాగుతున్నాయి.

ఈ. పోరాటాల వెల్లువలు

1924-29 మధ్య కాలంలో కార్మిక సంఘాల ఉద్యమాలు ఉవ్వెత్తున ఎగసిపడ్డాయి. నమ్మెలు పెద్ద ఎత్తున జరిగాయి. కమ్యూనిస్టులు జాతీయోద్యమంలో

సహితం చురుకుగా పాల్గొన్నారు. 1928లో బొంబాయిలో లక్షన్నర మంది జొలి కార్మికులు అత్యంత ధైర్య సాహసాలతో సమ్మెలోకి దిగారు. ఈ సమ్మె ఆరు నెలలు కొనసాగింది. ఈ వీరోచిత పోరాటానికి రైల్వే కార్మికులతో సహా అన్ని పెద్ద పరిశ్రమలలోని కార్మికుల నుండి మద్దతు లభించింది. మద్రాస్‌లో జరిగిన సమ్మె చెప్పుకోదగ్గది. 1929లో 5 లక్షల మంది కార్మికులు 200 సమ్మెలలో పాల్గొన్నారు. “సంపూర్ణ స్వరాజ్యమే” రాజకీయ డిమాండ్ గా ఈ పోరాటాలలో ముందుకు వచ్చింది.

ఉ. చారిత్రక మీరట్ కుట్ర కేసు

1929లో కలకత్తాలో అఖిల భారత కార్మిక కర్షక మహాసభ జరిగిన తరువాత, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం 31 మంది కమ్యూనిస్టు నాయకులను, వామపక్ష నాయకులను అరెస్ట్ చేయడానికి తెగబడింది. వారిపై కుట్రకేసులను మోపింది. ఇదే చారిత్రాత్మకమైన మీరట్ కుట్ర కేసు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ లోని చెప్పుకోదగ్గ నాయకులందరినీ ఈ కేసులో ఇరికించింది. ఈ కేసు విచారణ 1929 నుండి 1933 వరకు, అంటే నాలుగేళ్లు కొనసాగింది. మీరట్ కుట్ర కేసు దేశంలోని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకులు, అభివృద్ధి కాముకులందరి దృష్టిని ఆకర్షించింది. నిందితులు కోర్టులో చేసిన ప్రకటన భారతదేశ కమ్యూనిస్టుల రాజకీయ ప్రకటన. నాయకులు ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క విధమైన గడువు గల నిర్బంధ శిక్షలకు గురయ్యారు.

మీరట్ కుట్ర కేసు దేశవ్యాప్తంగా అందరి దృష్టిని ఆకర్షించిన ఒక పెద్ద సంఘటన. దేశంలో ఈ కేసును గురించి తెలుసుకుంటున్న అనేక మంది యువకులు కమ్యూనిస్ట్ ఉద్యమం పట్ల ఆకర్షితులయ్యారు.

ఊ. కోర్టు ఒక ప్రచార వేదిక :

భారతదేశ కమ్యూనిస్టులకు కోర్టును ఒక ప్రచార వేదికగా ఉపయోగించడం ఇదే ప్రథమ అనుభవం. కామ్రేడ్ ముజఫర్ అహ్మద్, “సెషన్ కోర్టులను రాజకీయ ప్రకటనలు ఇచ్చే వేదికలుగా మనం ఎందుకు ఉపయోగించ కూడదు? కాన్పూర్ కుట్ర కేసులో ఈ రకంగా చేయలేక పోయినందుకు నేను చాలా విచారిస్తున్నాను” అని అన్నారు.

ఎ. సైద్ధాంతిక ప్రచారం :

మీరట్ కుట్ర కేసును కమ్యూనిస్టు పార్టీ సైద్ధాంతిక ప్రచారానికి ఉపయోగ పెట్టుకున్నారు. అది కమ్యూనిస్టుల మూలాలు విస్తృత పడడానికి ఉపయోగ పడింది. కాంగ్రెస్ లో వామపక్షం వైపు ఉన్నవారు కూడా వారి సంఘీభావాన్ని కమ్యూనిస్టులకు

తెలియ చేసారు.

ఏ. సౌహార్ద నిధి వసూలు :

విదేశాల్లోని వామపక్ష అభిమానులు అనేక మంది మీరల్ కుట్ర కేసు పోరాట నిధి వసూలు చేశారు. “భారతదేశంలోనూ, విదేశాల్లోనూ ముఖ్యంగా బ్రిటన్ లో సంఘటితంగా సౌహార్ద నిధులు వసూలు చేయడంలో మీరల్ కుట్రకేసు విశిష్టమైనది. బ్రిటిష్ కార్మికులు, కమ్యూనిస్టులు ఒక నిర్దిష్టమైన సంఘీభావ ఉద్యమాన్ని నిర్మించారు. లండన్ కేంద్రంగా మీరల్ ఖైదీల విడుదల కమిటీ, ఖైదీలకు నిధిని వసూలు చేసింది. లండన్ కేంద్రంగా ఉన్న మీరల్ ఖైదీల విడుదల కమిటీ ఈ నిధులను ఖైదీల విడుదల కోసం సమీకరించింది. “(భారతదేశ కమ్యూనిస్ట్ చరిత్ర ‘పుస్తకం నుంచి)

ఐ. కార్మిక వర్గ పార్టీగా స్థిరపడగలిగింది :

మీరల్ కుట్ర కేసు ముగిసిన తరువాత అనేకమంది విడుదలయ్యారు. బయట పని చేస్తున్నవారితో 1933 డిసెంబర్ లో కలిశారు. వారు పార్టీ తాత్కాలిక కేంద్ర కమిటీని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. తరువాత పార్టీని వునర్ నిర్మించుకుని, ప్రజాద్యమాల ప్రారంభించి కొంత పురోగతి సాధించారు. నిజానికి ఇప్పుడే పార్టీ కేంద్రం మొదటి సారిగా, వాస్తవంగా పని చేయడం ప్రారంభించింది. అంతకు ముందు అఖిల భారత పార్టీగా పని చేయాలని చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ నిరంతరం జరుగుతున్న అణచివేతల వలన విఫలమయ్యాయి. “మీరల్ కుట్రకేసుతో కమ్యూనిస్ట్ ఉద్యమం అంతంకాదు, ఇదొక మూలా మలుపు. ఆ తరువాత కాలంలోనే భారతదేశ కార్మిక వర్గం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ప్రజాఉద్యమాల నాయకత్వం కోసం పోరాడింది. ఒక కొత్త, నిర్దిష్టమైన స్వభావాన్ని సంతరించుకుంది” అని రజినీ పామిదత్ రాసారు. (భారతదేశ కమ్యూనిస్ట్ చరిత్ర వాల్యూం 1 నుండి)

జి. చట్ట వ్యతిరేక పార్టీగా ప్రకటన :

అయితే కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ అపాయాన్ని పసికట్టిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం 1934జులైలో పార్టీని చట్ట వ్యతిరేక పార్టీగా ప్రకటించింది. పార్టీని నిషేధించినప్పటికీ పార్టీని దేశ వ్యాప్తంగా విస్తరించడంలో నాయకులూ, కార్యకర్తలూ విజయం సాధించారు.

4. కొమింటెర్న్ సలహాలు, పాత్ర

అ. మొదట్లో ఒంటెత్తు పోకడలు

కామ్రేడ్ లెనిన్ సూచనలకు భిన్నంగా ఎంఎన్ రాయ్ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని

ఒంటెత్తు పోకడల్లోకి తీసుకెళ్లారు. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో కాంగ్రెస్ తో కలిసి పని చేయకూడదన్న అతని నిర్ణయంతో కమ్యూనిస్టులు ప్రధాన స్రవంతి నుండి దూరమయ్యారు. భారతదేశ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ చరిత్రలో పుస్తకంలో ఇలా రాశారు: “ఆరవ కాంగ్రెస్ నిర్ణయాలు, ఆ తరువాత కొమింటెర్న్ నాయకత్వం చేసుకున్న జోక్యం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాణానికి నష్టం చేకూర్చాయి.”

ఆ. ఆ తరువాతి కాలంలో ఐక్య సంఘటనలు అమలు చేస్తూ సరైన దిశలో అడుగులు

ఏడవ కమ్యూనిస్ట్ అంతర్జాతీయ మహాసభ 1935లో జరిగింది. ఇది అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్ట్ ఉద్యమంలో ఒక మూలమలుపు. ఇది జర్మనీ, ఇటలీ, ఫ్రాన్స్, లాంటి దేశాలలోని ఫాసిజానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటాల అనుభవాలను సమూలంగా విశ్లేషించి అంచనా వేసింది. శాంతిని రక్షించడానికి యుద్ధ వ్యతిరేకశక్తులనున్నదీని ఒకచోట వెంటనే కూడగట్టాల్సిన అవసరం ఉందన్న విషయాన్ని చర్చించింది. భారతదేశంతో సహా అన్ని వలస దేశాలలో విశాలమైన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఐక్య వేదికలను నిర్మించాలని పిలుపునిచ్చింది. కొత్త పరిస్థితులలో, కమ్యూనిస్టుల కర్తవ్యాలను పూర్తి చేయడానికి వీలయినంత విశాల వేదికలను నిర్మించాలని మహాసభ పిలుపునిచ్చింది.

పార్టీని పునర్వ్యవస్థీకృతం, పునర్నిర్మాణం చేస్తూ భారతదేశంలో పార్టీ పెరగడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్న సందర్భంలో అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో ఒక పెద్ద సంఘటన - ఏడవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు మహాసభ - జరిగింది. అది పార్టీని ఒంటరితనం నుండి బయటకి వచ్చే వ్యూహాన్ని ఇచ్చింది. దానితో పార్టీ ముందుకు అడుగులేయడం ప్రారంభించింది. ఈ కొత్త పంథాలో ప్రజలతో సంబంధాలు బలపడ్డాయి.

ఇ. దత్-బ్రాడ్లె సిద్ధాంతం

భారతదేశంలో ఐక్య వేదికల వ్యూహాన్ని ఎలా అన్వయించుకోవాలా అని పార్టీ చర్చిస్తున్నది. అదే సమయంలో బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ సిద్ధాంత కర్తలైన పామి దత్, బెన్ బ్రాడ్లీలు ఐక్య వేదికల పంథా భారతదేశ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఇక్కడ ఎలా అమలుచేయాలన్న సూచనలను మనకి పంపించారు. (దత్-బ్రాడ్లె సిద్ధాంతం)

కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర కమిటీ ఈ సలహాలను, వారి అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వేదిక నిర్మించడానికి ఏ వ్యూహాన్ని నిర్దిష్టంగా

అమలుచేయాలో నిర్ణయించింది. కమ్యూనిస్టులందరూ కాంగ్రెస్‌లోనే ఉండి పనిచేసి, దానిని ఒక విశాలమైన సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వేదికగా నిర్మించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీతో కూడా సహకరించి పనిచేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది.

ఈ వ్యూహాన్ని పార్టీ నాయకులూ కార్యకర్తలు కూడా అనుసరించి అతి త్వరలో అనేక రాష్ట్రాలలో పేరుమోసిన కాంగ్రెస్, కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు నాయకులుగా ఎదిగారు. ఇటువంటి పనిచేయడం వలన కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెస్‌లోని అతివాదులతో తమ సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడమే కాక సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని బలపరచుకోగలిగారు కూడా.

5. ప్రజలలో పెల్లుబుకుతున్న అసంతృప్తికి అనుగుణంగా ప్రజావేదికలు ప్రజా ఉద్యమాలు నిర్మించడం

అ. వర్గ సంఘాలు :

కమ్యూనిస్టుల చొరవతో అఖిల భారత ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ స్థాపించబడింది. కర్షకులు రైతులను సంఘటితం చేయడానికి అల్ ఇండియా కిసాన్ సభ ఏర్పడింది. 1936-39 మధ్యకాలంలో పార్టీ ప్రజలలో చేసే కార్యక్రమాలు విపరీతంగా పెరిగాయి. దేశవ్యాప్తంగా అనేక పరిశ్రమలలో కార్మిక సంఘాలు పెద్ద ఎత్తున నిర్మించబడ్డాయి. మిలిటెంట్ సమైలు జరిగాయి. వామపక్షంతోపాటు కాంగ్రెస్ సభ్యులు కూడా కలిసి 1936లో అల్ ఇండియా కిసాన్ సభ (ఎఐఐఎస్)ను ఏర్పాటు చేసారు. ఈ కాలంలో పార్టీ రాచరిక సంస్థానాలలో ప్రజాతంత్ర వ్యవస్థ నిర్మించడం కోసం ప్రజాఉద్యమాలను బలపరచడం జరిగింది. చట్ట వ్యతిరేకపార్టీగానే ఉన్నా, ఈ కాలంలో పార్టీని విస్తృతపరచడం ప్రజా కార్యక్రమాలు పెంచడం జరిగింది. 'నేషనల్ ఫ్రంట్' అనే పత్రికను అనేక భాషలలో పార్టీ ప్రచురించింది.

యుద్ధానికి ముందు కార్మికులలో కర్షకులలో ఉద్వేగితమైన ఉద్యమాలు ఎగసిపడ్డాయి. కమ్యూనిస్టులు ఈ ఉద్యమ నిర్మాణాలలో చాల ప్రముఖ పాత్ర పోషించారు. 1937 లో కాంగ్రెస్ మంత్రి వరం ఏర్పడడంతో పోరాటాలు, నిరసనలు పెద్ద ఎత్తున జరిగాయి. రెండో ప్రపంచ యుద్ధం మొదలయ్యే నాటికి బీహార్, బెంగాల్, పంజాబ్, ఆంధ్ర, మలబార్, సుర్మా వాలీలలో పెద్ద ఎత్తున రైతాంగ పోరాటాలు జరుగుతున్నాయి యుద్ధ కాలంలో అణచివేతలు అమలవుతున్నా రైతు ఉద్యమాలు

పెరిగాయి, బలపడ్డాయి.

యుద్ధానికి ముందు కాలం, 1937-38 మధ్య, కార్మిక వర్గం 379 సమ్మెలు చేసింది. ఇందులో 6.76 లక్షల మంది పాల్గొన్నారు. 1921 సమ్మెల తరువాత ఇవే అతి పెద్దవి. 1936 బెంగాల్ జొళి పరిశ్రమలో సమ్మె, 1937లో కాన్పూర్ జొళి కార్మికుల సమ్మె, 1929 లో బొంబాయిలో భయంకరమైన పారిశ్రామిక వివాదాల బిల్లుకి వ్యతిరేకంగా నిరసనలు, ఇవన్నీ ఏఐటీయూసి ఆధ్వర్యంలోనే జరిగాయి. వీటన్నిటిలోనూ కమ్యూనిస్టులు ప్రముఖ పాత్రను పోషించారు.

ప్రజా సంఘాలు

1936లో అఖిల భారత విద్యార్థి సమాఖ్య (ఎఐఎస్ఎఫ్) ఏర్పడింది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ఈ సంఘం విద్యార్థులలో పని చేసింది. పార్టీ కూడా యువకులు, మహిళలు, గ్రామీణ రైతులలో రాష్ట్ర స్థానిక సంస్థల ద్వారా చొరవ తీసుకుని పనిచేసింది.

ఇ. సామాజిక కార్యక్రమాలు

పార్టీని ప్రారంభించిన నాటి నుండి దళితులూ, గిరిజనులూ, మైనారిటీలలో పార్టీ పని చేసింది. కేరళలో ఎకెజి, ఇఎంఎస్, కృష్ణ పిళ్ళై నాయకత్వంలో దళితులు మందిరాలలో ప్రవేశించడానికి, అంటరానితనాన్ని వ్యతిరేకంగాను పార్టీ పనిచేసింది. ఆంధ్రలో పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య నాయకత్వంలో మొదటిసారి 1936లో వ్యవసాయ కార్మికుల సంఘం ఏర్పాటు చేయబడింది. తమిళనాడులో పార్టీని దళితుల పార్టీగా పిలిచేవారు. తెలంగాణలో 70% కౌలుదార్లు దళితులే. త్రిపురలో ఆక్రమణదారుల నుండి గిరిజనులను కాపాడానికి గిరిజన సంఘాలను ఏర్పరచింది.

1921లో ఒక కమ్యూనిస్టుల బృందం కొమింటర్నీకు ఒక నివేదిక సమర్పించింది. దానిలో వారు భారతదేశంలో సమాజ స్వభావం గురించి ఇలా వివరించారు: " భారత సమాజం వర్గాలుగా నిలువునా చీలి ఉండడమే కాకుండా, కులం, మతం ప్రాతిపదికన సమాంతరంగా కూడా చీలిపోయి ఉంది" (భారతదేశ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం విభాగం -1)

ఈ . సామాజికంగా మూడు పాఠాలుగా సమస్యలపై ఉద్యమాలు జరిగాయి.

1. గాంధీ : హరిజనులను సామాజిక సేవ కార్యక్రమాల ద్వారా మొత్తం సమాజంలో అంతర్భాగం చేయవచ్చని, మౌలిక అంశాలను మార్చకుండానే సమాజంలో అంటరానితనాన్ని నిర్మూలించవచ్చని

2. అంబేద్కర్: కులాంతర వివాహాలు, బుద్ధిజంలోకి మారడం వంటి చర్యల ద్వారా కుల నిర్మూలన చేయవచ్చని,

3. కమ్యూనిస్టులు : భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాల ద్వారా సామాజిక మార్పు తేవాలని, వ్యవసాయక వ్యవస్థలో విప్లవాత్మకమైన మార్పు తేవాలని కమ్యూనిస్టులు దళితుల సమస్యలకు ప్రాధాన్యత నిచ్చారు. వారిని ప్రజా సంఘాలలో సంఘటితం చేసారు.

బెంగాల్ కరువు, రాయలసీమ కరువు లాంటి ప్రజలను బాధించే సమస్యలు, సంక్షోభాలు వచ్చిన సమయంలో, ప్రకృతి విపత్తులు సంభవిస్తున్నప్పుడు పార్టీ ముందుండి బాధిత ప్రజలను ఆదుకుంది. ప్రజలకు ఉపశమనం కలిగించింది. గంజి కేంద్రాలను పెట్టింది. అనేక చోట్ల మందులు పంచి పెట్టింది. పార్టీ కార్యకర్తలు వయో వృద్ధులకు అక్షర జ్ఞానం కల్పించడం, సేద్యంకోసం కాలువలు నిర్మించడం, తాగే నీళ్ల నూతులను బాగు చేయడం వంటి వాటికి శ్రమదానం చేసారు.

మూఢ నమ్మకాలకు, ఆచారాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారాలు చేసారు. ప్రజలలో హేతువాద, శాస్త్రీయ ఆలోచనలు పెంచడానికి కృషి చేసారు. బాల్య వివాహాలు మాన్పడానికి, వివాహ వ్యవస్థను మార్చి అభ్యుదయ వివాహాలు జరపడానికి కృషి చేసారు. ఈ వివాహాలను సమావేశాల పెళ్లిళ్లు అనికూడా ఎద్దేవా చేసేవారు.

ఉ. సాంస్కృతిక రంగంలో పని:

పార్టీ అభ్యుదయ కళలను, సాహిత్యాన్ని ప్రోత్సహించింది. రెండో ప్రపంచయుద్ధ కాలంలో అనేక సాంస్కృతిక సంఘాలు రాష్ట్ర స్థాయిలో ఏర్పడ్డాయి. గత కాలపు జానపద కళలను ప్రోత్సహించారు. వాటిని ఈ సంఘాలు ఆధునీకరించాయి. ఇండియన్ పీపుల్స్ థియేటర్ అసోసియేషన్ (ఇప్టా), అభ్యుదయ రచయితల సంఘం (అరసం) ఏర్పడి ఆయా రంగాల్లో విశేష కృషి చేసాయి.

ఊ. స్వాతంత్రోద్యమానికి కొత్త దిశానిర్దేశం

కమ్యూనిస్టు పార్టీ స్వాతంత్రోద్యమానికే ఒక కొత్త దృక్పథాన్ని ఇచ్చింది. బ్రిటిష్ వారినుండి కేవలం రాజకీయ స్వాతంత్రం కోసమే కాక ఆర్థిక దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా కూడా పోరాడాల్సి ఉందని తెలియచేసింది. అందువలన కమ్యూనిస్టు పార్టీ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటానికి భూస్వామ్య వ్యతిరేకపోరాటాన్ని తోడు చేసింది.

6. ప్రపంచ యుద్ధం, కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైఖరి

1939లో రెండో ప్రపంచ యుద్ధం మొదలవడం అతి ముఖ్యమైన సంఘటన. మొదట్లో యుద్ధం రెండు సామ్రాజ్యవాద శక్తుల మధ్యే జరిగింది. (ఒక వైపు బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్ మొదలైనవి ఉండగా రెండో వైపు జర్మనీ, ఇటలీ, జపాన్ మొదలైన దేశాలు ఉన్నాయి) కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రపంచయుద్ధాన్ని వ్యతిరేకించాలని చెప్పింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ కాంగ్రెస్ అవకాశవాద, రాజీ విధానాలను విమర్శించింది. యుద్ధం మోపిన అనేక భారాలకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటాలను ముందుండి నడిపింది. బ్రిటిష్ వారు పార్టీపై తీవ్రమైన దాడులకు తెగబడ్డారు. వేలాది కార్యకర్తలు ఖైదు చేయబడ్డారు, లేదా నిర్బంధించబడ్డారు. రహస్య పార్టీ ఈ అణచివేతను వీరోచితంగా ఎదుర్కొంది.

ఆ. కాంగ్రెస్ పాత్ర

రెండో ప్రపంచ యుద్ధం మొదలవగానే కమ్యూనిస్టు పార్టీ యుద్ధాన్ని వ్యతిరేకించింది. భారతదేశ ప్రజలను సైన్యంలో చేరవద్దని పిలుపు నిచ్చింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఇచ్చిన పిలుపులను కాంగ్రెస్ పార్టీ వ్యతిరేకించింది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదానికి యుద్ధ కాలంలో సహకరించడానికి సిద్ధంగా ఉండాలని నిర్ణయించింది. ఆ సమయంలో సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమానికి పిలుపు నివ్వాలన్న డిమాండ్ని వ్యతిరేకించింది.

ఇ. సోవియెట్ యూనియన్ పై దాడి

అంతర్జాతీయ పరిస్థితిలో 1941 లో ఒక ముఖ్యమైన మార్పు సంభవించింది. 1941 జూన్ 22న నాజీ జర్మనీ దాదాపు యూరప్ అంతటినీ జయించిన తరువాత సోవియెట్ యూనియన్పై దాడి చేసింది. నాజీ సేనలు సోవియెట్ యూనియన్ వరకే కాదు ఇరాక్ వరకు కూడా వచ్చాయి. బ్రిటిష్, అమెరికన్, సోవియెట్ సేనలన్నీ కలిసి నాజీ సేనల దాడులను ఎదుర్కొన్నారు. నాజీ సేనలు ప్రపంచాన్ని జయించగలవన్న భయం వాస్తవరూపం దాల్చింది. 1931లో తూర్పున చైనాపై జపాన్ దాడి చేసింది. చైనాలో కొన్ని భాగాలను కలుపుకుంది. ఇప్పుడది ఆగ్నేయాసియా వైపు దండయాత్ర ప్రారంభించింది. 1941 డిసెంబర్ 7న జపాన్ అమెరికా మీద యుద్ధాన్ని ప్రకటించింది. 1942 మొదటి నెలలలో జపాన్ సైన్యం భారతదేశం లోని చిట్టకాంగ్ వరకు వచ్చేసింది.

ఈ. ఫాసిజం భయం తీవ్రత

ఆ రకంగా ప్రపంచం, భారతదేశం కూడా ఫాసిజం ఆక్రమణ భయాన్ని

తీవ్రంగా ఎదుర్కొంది. మొట్టమొదటి సోషలిస్టు రాజ్యం సోవియెట్ యూనియన్ బతుకే ప్రశ్నార్థకం అయింది. పార్టీ ఈ సమయంలో “ప్రజా యుద్ధానికి” పిలుపునిచ్చింది. ఫాసిస్ట్ వ్యతిరేక యుద్ధానికి ప్రజలను సమీకరించాలని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని కోరింది. జపాన్ భారతదేశాన్ని ఆక్రమిస్తుందేమో అన్న భయం మరింత ఎక్కువగా ఉండింది.

ఉ. క్విట్ ఇండియా పిలుపు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ పాత్ర

1942 జులై పార్టీ మీద ఉన్న నిషేధం ఎత్తివేయబడింది. చాలా కాలం తరువాత పార్టీ చట్టబద్ధంగా పనిచేయడం ప్రారంభించింది. అయితే ఇప్పటికీ అనేకమంది కామ్రేడ్స్ జైల్లో మగ్గుతూనే ఉన్నారు. కాంగ్రెస్ నాయకత్వం “క్విట్ ఇండియా” ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించాలని నిర్ణయించుకుంది. బ్రిటిష్ వారు భయంకరమైన అణచివేత చర్యలకు పూనుకున్నారు. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం దేశవ్యాప్తంగా ఊపందుకున్నది. ప్రభుత్వ దమన కాండను కమ్యూనిస్టు పార్టీ తీవ్రంగా ఖండించింది.

ఈ. దేశభక్తి యుద్ధం గురించిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ పొరపాటు అంచనాలు

అంతర్గత వైరుధ్యాలను తక్కువచేయడం, అంతర్జాతీయ కర్తవ్యాలకు ప్రాధాన్యతనివ్వడంతో ఒంటెత్తు పోకడలకు దారితీసి, పార్టీ తప్పు చేసింది. దీనితో కమ్యూనిస్టులు స్వాతంత్ర్య పోరాట ప్రధాన స్రవంతి నుండి వేరుపడిపోయారు.

పార్టీ అనుసరించిన పంథా సరైనదే అయినా దానిని అమలు చేయడంలో అది కొన్ని తీవ్రమైన తప్పులు చేసింది. ఆ తరువాత అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు మారినప్పటికీ క్విట్ ఇండియా ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకించడం తప్పుడు నిర్ణయమని ఆత్మ విమర్శ చేసుకుంది. పార్టీ తన ఎత్తుగడలతో కొంత మెతక వైఖరి అవలంబించవలసింది. బ్రిటిష్ పాలనపై వ్యతిరేకతను కొనసాగించవలసింది. సుభాష్ చంద్ర బోస్ ఐఎన్ఎ పంచమాంగదళంగా ముద్ర వేయకుండా ఉండవలసింది. అతని చిత్తశుద్ధిపై అనుమానాలను పెట్టుకోకుండా ఉండవలసింది. ఆ తరువాతి కాలంలో పార్టీ ఈ విమర్శనలను ఉపసంహరించుకుంది. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో సుభాష్ చంద్రబోస్ పాత్రను కొనియాడింది.

అయితే ఇంత కష్ట కాలంలో కూడా పార్టీ గట్టి ప్రజాసంబంధాలను కొనసాగించింది. క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలోగానీ ఐఎన్ఎ లోని నిర్బంధించబడిన వారిగురించి ఉద్యమాలు నిర్మించింది. యుద్ధం వలన పెరిగిన ధరలకు వ్యతిరేకంగా ర్యాలీలను తీసింది. పార్టీ ఆ విధంగా నిరంతరం ప్రజలలో పనిచేయడం మంచి

ఫలితాలను ఇచ్చింది. ఈ కాలంలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ సభ్యత్వం పెరిగింది. 1942 జూలై లో 4000 ఉండగా 1943 మే కి 30,000, 1946 కి 53,000 కి పెరిగింది.

1943 మే 23 న బొంబాయిలో పార్టీ మొదటి మహాసభ జరిగింది. అప్పటికి పార్టీ సభ్యత్వం 15, 563.

7. వెల్లువెత్తిన ప్రజా పోరాటాలు, ఉద్యమాలు:

రెండో ప్రపంచయుద్ధం ముగియగానే భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాలు:

తెభాగా బర్గాదార్ల (బెంగాల్), త్రిపురలో ఆదివాసీ పోరాటాలు, సుర్మా లోయ, పున్నప్ప వాయిలార్, తెలంగాణల్లో రైతాంగ పోరాటాలు మొదలైనవి జరిగాయి. ఐఎన్ఎ ఖైదీల విడుదల కోసం, ఆహారం కోసం పోరాటాలు, రైల్వే, ఇతర కార్మిక వర్గ పోరాటాలు జరిగాయి.

సుభాష్ చంద్ర బోస్ పట్ల పార్టీ వైఖరి:

బోస్ కాంగ్రెస్ నుండి విడిపోయిన తరువాత తన స్వంత పార్టీ పెట్టుకుని స్వతంత్ర పోరాటం కొనసాగించారు. ఆ క్రమంలో రెండో ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో ఆయన జపాన్ సహాయాన్ని తీసుకున్నారు. బ్రిటిష్ వారితో పోరాటానికి ఐఎన్ఎ సైన్యాన్ని ఏర్పరచుకున్నారు. ఈ విషయంపై కమ్యూనిస్టులు బోస్ తో విభేదించారు. బోస్ ని వ్యతిరేకించారు. కానీ అదేసమయంలో అతనిని ఒక ఫాసిస్ట్ ఏజెంట్ అని ముద్రవేయడం తప్పు. ఆ తరువాతి కాలంలో ఈ తప్పును సవరించుకున్నారు.

8. స్వాతంత్ర్యం పొందడం, ఆ తరువాతి పరిణామాలు:

రెండో ప్రపంచ యుద్ధం చివరిలో, ఫాసిజం ఓడిపోయిన తరువాత ప్రపంచ వ్యాప్తంగా శక్తివంతమైన పోరాటాలు వెల్లువెత్తాయి. ఐఎన్ఎ ఖైదీలకు మద్దతు, రాయల్ ఇండియన్ నేవీ తిరుగుబాటుకు మద్దతు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాల ఉధృతి, అన్నిటికీ మించి సాధారణ సమ్మెలు ఉధృతమైనాయి. ఈ కాలంలోనే విస్తృతంగా జరిగిన రైతాంగ పోరాటాలను, బెంగాల్ (తెభాగా), చారిత్రాత్మక తెలంగాణ పోరాటం, కేరళలో పున్నప్ప వాయిలార్ పోరాటం, తమిళనాడులోని తంజావూరులో రైతాంగ పోరాటం, లెక్కలేనన్ని వర్గ పోరాటాలు, విద్యార్థుల పోరాటాలను పార్టీ ముందుండి నడిపింది.

సంస్థానాల కింద ఉన్న ప్రాంతాలలోకూడా పార్టీ చురుకైన నాయకత్వంలో

ప్రజాస్వామ్యం కోసం, సామ్రాజ్యవాదాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ పోరాటాలు సాగాయి. ఈ కాలంలో (1945-47) పార్టీ అత్యంత భయంకరమైన అణచివేతను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. వందలాది కార్యకర్తలు ఈ పోరాటాలలో అమరవీరులయ్యారు.

1947లో భారతదేశం స్వాతంత్రం పొందిన తరువాత సామ్రాజ్యవాదంపై విజయం సాధించినందుకు పార్టీ సంబరాలు జరుపుకుంది. అయితే, తరువాతి కొద్ది కాలంలోనే పార్టీలో అధికార మార్పిడి ఎవరికి జరిగిందనేదానిపై అంచనాలలో తీవ్రమైన విభేదాలు పొడచూపాయి. స్వతంత్రం పొందడం గొప్ప విజయంగా పార్టీనాయకత్వంలో ఒక భాగం భావించగా మరో భాగం అధికార మార్పిడి కేవలం బూటకమని బూర్జువా నాయకత్వం లొంగుబాటని భావించింది.

స్వాతంత్రం వచ్చిన తరువాత పరిస్థితిలో గుణాత్మకమైన మార్పు వచ్చింది. ప్రజల భావనలకూడా మారాయి. స్వతంత్ర భారతదేశ పాలకులపై అనేక భ్రమలు పెరిగాయి. మారిన కొత్త పరిస్థితుల పై సరైన అంచనాకు రావలసిన పార్టీ, బొంబాయిలో జరిగిన రెండవ మహాసభలో ఒంటెత్తు పోకడలకు పోయింది. స్వతంత్ర పోరాటం కొనసాగించాలని పార్టీ పిలుపునిచ్చింది. దీనికి ప్రజలు స్పందించలేదు. ఆ తరువాత దానిని ఉపసంహరించుకుంది.

రెండో ప్రపంచ యుద్ధానంతర విప్లవాల వెల్లువ కొనసాగుతున్నదనీ, అధికార మార్పిడి జరిగిన తరువాత, మారిన కొత్త పరిస్థితులలో కూడా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం కొనసాగించాలనే ఆలోచన ఈ ధోరణికి మూల కారణం. 1948లో మార్చిలో జరిగిన రెండో మహాసభలో జనతా ప్రజాతంత్ర విప్లవ లక్ష్యానికి చేరుకోడానికి విప్లవపోరాటాలకు నాయకత్వం వహించాలని ఇచ్చిన పిలుపుపైనే ప్రధానంగా చర్చ జరిగింది.

9. తెలంగాణ రైతాంగ పోరాటం, వ్యూహం ఎత్తుగడలలో విభేదాలు

పార్టీ రెండవ మహాసభ తరువాత, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పార్టీ పైనా, ప్రజా సంఘాలపైనా ముఖ్యంగా రైతాంగ పోరాటం కొనసాగుతున్న తెలంగాణలో, తీవ్రమైన అణచివేతకు పాల్పడింది. తీవ్రమైన నష్టాన్ని భరించి కూడా పార్టీ, ప్రజాసంఘాలు ఈ అణచివేతను ఎదుర్కొన్నాయి. ఈ కాలంలో ప్రధానంగా మూడు వాదనలు ముందుకొచ్చాయి. ఒకటి, సాయుధపోరాటం వెంటనే నిలిపివేసి కేంద్రంలోని ప్రభుత్వానికి మద్దతునివ్వాలని, రెండు, తెలంగాణ విముక్తి జరిగేంతవరకు పోరాటం

కొనసాగించాలని, మూడు, సాయుధపోరాటవిజయాలను నిలుపుకునేందుకు పోరాటాలు కొనసాగించాలని. ఈ విభేదాలను పరిష్కరించుకోడానికి పార్టీ నాయకత్వం సోవియట్ కమ్యూనిస్టు నాయకుడు, స్టాలిన్‌ను కలిశారు. ఆ చర్చల తరువాత తాత్కాలికంగానైనా పార్టీ నాయకత్వం ఒక ఉమ్మడి అవగాహనకు వచ్చింది. దాని ఆధారంగానే పార్టీ కార్యక్రమం, విధాన ప్రకటన ఖరారు చేయబడ్డాయి.

1952లో జరిగిన సాధారణ ఎన్నికలలో పార్టీ ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా అవతరించింది. చాలా రాష్ట్రాలలో పార్టీ సభ్యులు గణనీయమైన మెజారిటీని సాధించారు. ఇందుకు కారణం ప్రపంచయుద్ధం ముగిసిన తరువాత జరిగిన అనేక ప్రజాపోరాటాలను పార్టీ ముందుండి నడపడం. భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాలు, ఉద్యమాలు నడిపినపుడు ప్రజలు పార్టీపై విశ్వాసముంచారు. కొన్ని ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో తప్పులు జరిగినా, కష్టాలు ఎదురైనా పార్టీ ప్రజలలో పునాదిని ఏర్పరచుకుందని ఈ ఎన్నికల ఫలితాలు తెలియచేసాయి.

10. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల కోసం చురుకైన ప్రజా ఉద్యమాలు:

పార్టీలో విభేదాలు ఉన్నప్పటికీ 1953-56 మధ్య కాలంలో అనేక పోరాటాలకు, ఉదాహరణకు రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణంలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల కోసం పార్టీ నాయకత్వం వహించింది. చాలా రాష్ట్రాలలో పార్టీయే ఈ ఉద్యమాలకు నాంది పలికింది. కేరళలో జరిగిన ఐక్య కేరళ ఉద్యమానికి, ఆంధ్రాలో విశాలాంధ్ర కోసం, తమిళనాడులో ఐక్య తమిళ ఖజగం కోసం, మహారాష్ట్రలో సమైక్య మహారాష్ట్ర కోసం ఉద్యమాలను నడిపి వాటికి పార్టీ నాయకత్వం వహించింది.

చాలా రాష్ట్రాలలో భూసంస్కరణలు అమలుచేయాలని, కౌలు దారుల హక్కులు కాపాడాలని, భూమి హక్కు కోసం రైతాంగంలో జరిపిన పెద్ద పెద్ద పోరాటాలకు పార్టీ నాయకత్వం వహించింది. పార్టీలో ఒక భాగం పెద్దగా స్పందించక పోయినప్పటికీ, ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలు అనుసరిస్తున్న ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఈ పోరాటాలకు పార్లమెంటులో అతి పెద్ద ప్రతిపక్ష పార్టీగా ఉన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ ముందు పీఠికన నిలబడింది.

1957లో కేరళ అసెంబ్లీలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ విజయం సాధించడం, మరి కొన్ని రాష్ట్రాలలో ముందడుగు వేయడం పార్టీ ప్రతిష్ఠను పెంచాయి. 1957లో కేరళలో ఇఎంఎస్ నంబూద్రిపాద్ నాయకత్వంలో సాధించిన విజయం కార్మిక వర్గం, రైతాంగం,

సాధారణ ప్రజాతంత్ర వాదులలో ఉత్సాహాన్ని నింపింది. కాంగ్రెస్ పాలనకు ప్రత్యామ్నాయంగా బలమైన కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆవిర్భవించింది. ఇది చారిత్రాత్మిక విజయం. ఆ కాలంలో అక్కడ అనేక ప్రజా అనుకూల విధానాలు అమలుచేయబడ్డాయి. అవి కూడా బూర్జువా రాజ్యాంగం అమలవుతున్న అనేక పరిమితుల మధ్య జరిగాయని గమనించాలి.

11. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో విభేదాలు :

స్టాలిన్ చనిపోయిన తరువాత, కృశ్చెవ్ నాయకత్వంలో సిపిఎస్యు రివిజనిస్టు పంథా అవలంబించింది; సిపిఎస్యు ఇరవైవ మహాసభ దీనిని ఆమోదించింది. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ దీనిని అంగీకరించలేదు. 1960లలో రెండు అతి పెద్ద కమ్యూనిస్టు పార్టీల మధ్య విభేదాలు కొనసాగి భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంపై ఆ ప్రభావం పడింది.

నూతన శకాన్ని అర్థం చేసుకోవడం:

1957లో రష్యా, చైనాతో సహా అధికారంలో ఉన్న 8 కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కలిసి నూతన శకాన్ని ఎలా అంచనా వేయాలనే దానిపై ఒక ఉమ్మడి ప్రకటన విడుదల చేసాయి. దీనికి కొనసాగింపుగా 1960లో 81 దేశాలు మరో ప్రకటనను జారీ చేసాయి. ఈ రెండు ప్రకటనలతో సోషలిజం ఒక నిర్ణయాత్మక శిబిరంగా ఏర్పడి కొత్త శకానికి నాంది ప్రస్తావన జరిగింది. ఈ ప్రకటన పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ నుండి సోషలిజానికి జరిగే మార్పు శాంతియుతంగా జరగాలని సలహా ఇచ్చింది. దీనిని సిపిఐ(ఎం) వ్యతిరేకించింది. వ్యతిరేకించడం సరైనదే. అయితే 1992 మార్చిలో మద్రాస్లో జరిగిన 14వ మహాసభ వరకు ఉమ్మడి ప్రతిపాదనలలోని కొన్ని అంశాలను సిపిఐ(ఎం) ఏకీకరించింది. తన సైద్ధాంతిక సమస్యలపై తీర్మానాలలో “ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో ఒక భాగంగా సిపిఐ(ఎం) కూడా ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలోని తప్పదు అవగాహనకు లోనయింది. అందువలన మౌలికమైన విషయాలలో అంచనాలకు వచ్చేముందు ఆ మౌలికాంశాలను క్షుణ్ణంగా పునఃపరిశీలించవల్సిన అవసరం, బేరీజు వేయాల్సిన అవసరం ఉంది” అని సిపిఐ(ఎం), ఆత్మ విమర్శనాపూర్వకంగానే తన పత్రంలో రాసుకుంది.

భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో చీలికలు

కార్యక్రమం, విధాన ప్రకటన చేసుకున్నప్పటికీ, 1953లో మధరై పార్టీ

మహాసభ జరిగిన నాటినుంచి తీవ్రమైన సైద్ధాంతిక రాజకీయ విభేదాలు ముందుకొచ్చాయి. 1955 కల్లా భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం, విదేశాంగ విధానం, ఆర్థికవిధానాలు వంటి అనేక విషయాలలో పార్టీ ఎత్తుగడలలో విభేదాలు ముందు కొచ్చాయి.

అ. పాలక వర్గంపై అంచనా

1956 ఏప్రిల్లో పార్టీ 4 వ మహాసభ జరిగినప్పుడే పార్టీలో పాలక వర్గాన్ని అంచనా వేయడంలో మూడు ధోరణులు ఏర్పడ్డాయి. ఒకటి, కాంగ్రెస్ పార్టీ అభివృద్ధి కాముక విధానాలను అవలంబిస్తున్నందువలన కాంగ్రెస్ తో కలిసి పనిచేయాలని చెప్పింది. వేరొక స్రవంతి బూర్జువా భూస్వామ్య ప్రభుత్వంపై పోరాటాలకు ప్రాధాన్యత నివ్వాలని చెప్పింది. పార్టీ అధికారికంగా రెండు స్రవంతులను సమన్వయం చేస్తూ మధ్యేమార్గాన్ని ఎంచుకుంది. కాంగ్రెస్ తో కలవాలన్నవారు 30% మంది ఉన్నారు. పాల్ ఘాట్ లో మహాసభల సమయానికి ఈ ధోరణుల మధ్య అంతరం మరింత పెరిగింది. ఈ మహాసభ సిపిఎస్ యు 20 వ మహాసభ జరిగిన వెంటనే జరిగిందని గుర్తించాలి. ఆ మహాసభను గురించిన అంచనాల ప్రభావం కూడా ఇక్కడ పడింది.

అయితే పార్టీలో ఇప్పటికే రెండు ప్రధానమైన రాజకీయ ధోరణులున్నట్టుగా స్పష్టంగా బయటపడింది. - రివిజనిస్టు, రివల్యూషనరీ. (మితవాదం, అతివాదం)

ఆ. విప్లవ పంథాలో విభేదాలు:

పార్టీలో తీవ్రమైన విభేదాలు కొనసాగుతున్నప్పటికీ, మహాసభ శాంతియుతమైన పార్లమెంటరీ పంథా అనుసరిస్తున్నట్టు చూపే ప్రయత్నం చేసింది. మితవాద ప్రతీక్షాత్మక శక్తులను సాకుగా చూపించి కాంగ్రెస్ పార్టీ తో కలవాలని రివిజనిస్టులు ప్రతిపాదించగా దీనికి చాలా వ్యతిరేకత వచ్చింది. అమృతసర్ మహాసభలో ఈ విభేదాలు అన్ని సమస్యలలోనూ కనిపించాయి. ఇది జనతా ప్రజాతంత్ర, జాతీయ ప్రజాతంత్ర విధానాల మధ్య పోరాటంగా పరిణమించింది. అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో విభేదాలు కూడా పార్టీ చీలికలలో ప్రతిబింబించాయి. కేరళలోని కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వంపై కాంగ్రెస్ పార్టీ విషం చిమ్ముతున్నప్పటికీ రివిజనిస్టులు కాంగ్రెస్ పార్టీ కమ్యూనిస్టుల ఐక్యతా స్వరాన్ని వదలలేదు.

ఆ తరువాతి రోజుల్లో పార్టీ అంతర్గత పోరాటాలు ఉద్యతమయ్యాయి. రివిజనిస్టులు, కాంగ్రెస్ తో కలవాలనే వారు ఒకవైపు, కాంగ్రెస్ తోక పట్టుకోడాన్ని వ్యతిరేకించేవారు మరో వైపున చేరారు. చైనాతో సరిహద్దు తగాదాని ఉపయోగించుకుని

పార్టీలో కొందరిపై జాతి వ్యతిరేకులుగా ప్రభుత్వం ముద్రవేసింది. పార్టీలో ఒక భాగం కూడా ఈ కపట ప్రచారానికి పూనుకుంది. దీనితో పార్టీ అంతర్గత పరిస్థితి విషమించింది. అనేక ప్రజావ్యతిరేక విధానాలపై పోరాటాలకు, అభివృద్ధి కి అటంకంగా నిలిచారు. అంతర్జాతీయంగా సిపిఎస్యు నాయకులు అనుసరిస్తున్న రివిజనిస్టు విధానాలను భుజాన వేసుకున్నారు.

ఇ. భారత్ చైనా యుద్ధం

1959లో భారత్ చైనా సరిహద్దు వివాదం ముందుకొచ్చింది. కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ఉస్మాదాన్ని రెచ్చగొట్టడానికి సూచనగా ఇది ఉపయోగ పడింది. ఫలితంగా విప్లవ ధోరణులు బలహీన పడ్డాయి.

రివిజనిజాన్ని వ్యతిరేకించిన కామ్రేడ్స్, జాతి దురభిమానానికి వ్యతిరేకంగా నిలబడ్డారు. శాంతియుతంగా సరిహద్దు తగాదా పరిష్కరించుకోవాలని సూచించారు. పార్టీలో ఒక భాగం ప్రభుత్వానికి పూర్తిగా అంటకాగితే మరో భాగం శాంతియుతంగా సమస్య పరిష్కరించుకోవాల్సిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పింది.

సిపిఐ(ఎం) ప్రతిపాదించినట్లు చర్చలే సరైన పరిష్కార మార్గమని చరిత్ర రుజువు చేసింది.

1962, అక్టోబర్లో సరిహద్దు వైరంతో భారత్, చైనాల మధ్య తగాదా రాగా పార్టీలో అంతర్గతంగా అంతే స్థాయిలో విభేదాలు తీవ్రతరమయ్యాయి. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం వందలాది కార్యకర్తలను జాతి వ్యతిరేకులుగా చిత్రించి ఖైదు చేసింది. 1963లో చాల మంది కామ్రేడ్స్ విడుదల చేయబడిన తరువాత మళ్లీ పార్టీ అంతర్గత విభేదాలను పరిష్కరించుకునే ప్రయత్నం జరిగింది. కానీ రివిజనిస్టులు చాలా సంకుచితంగా, కుట్రలకు పాల్పడి పార్టీని తమ అధీనంలో ఉంచుకోవాలనుకున్నారు.

1961 లో విజయవాడలో జరిగిన ఆరవ పార్టీ మహాసభలో పార్టీ అంతర్గత విభేదాలు తీవ్రంగా ముందుకొచ్చాయి. పార్టీ విడిపోకుండా నిలపడానికి కొన్ని రాజకీయ నిర్మాణ రాజీలు చేసుకున్నారు.

ఉ. సంఘ నిర్మాణంపై విభేదాలు

1958 లో అమృతసర్లో జరిగిన మహాసభలో పార్టీ నిర్మాణం (మూడంచెల నిర్మాణం) మార్చడం జరిగింది. పార్టీ కార్యకర్తలపై క్రమశిక్షణా చర్యలు అధికమయ్యాయి. పార్టీలో అంతర్గత చర్చల ద్వారా రాజకీయ, సైద్ధాంతిక సమస్యలను

తార్కికంగా పరిష్కరించుకోవాలని, పార్టీ బహిరంగంగా చీలిపోవడాన్ని నివారించాలని చేసిన ప్రయత్నాలు రివిజనిస్టుల ప్రతీకార చర్యల వలన ఫలించలేదు.

1962 విజయవాడ మహాసభలలో మళ్ళీ విభేదాలు తీవ్రంగా ముందు కొచ్చాయి. విడిపిపోకుండా ఉండడానికి, ఆ తరువాతి కాలంలో సిపిఐ(ఎం)గా అవతరించినవారు ఒక రాజీ ప్రతిపాదనను చేసారు. దానిమూలంగా ఆ నాటి పార్టీ కార్యదర్శి అజయ్ ఘోష్ ఉపన్యాసం రాజకీయ తీర్మానంగానే ఉండాలని అధికారిక రాజకీయ తీర్మానం కాదని ఒప్పందం జరిగింది. కానీ మెజారిటీ నాయకులు వారి పంథాను ఆచరించడానికి పూనుకున్నారు.

అన్ని రకాల రాజకీయ, నిర్మాణ సమస్యలు సామరస్యంగా చర్చల ద్వారా పరిష్కరించుకునే మార్గాలు పూడుకు పోవడంతో, 1964 ఏప్రిల్ లో 32 మంది జాతీయ కౌన్సిల్ సభ్యులు బయటికి నడవడం (వాక్ అవుట్)తో అంతర్గతంగా తీవ్ర స్థాయిలో జరుగుతున్న పోరాటం ఒక ఉచ్చస్థితికి చేరుకుంది. బయటికి వచ్చిన తరువాత కూడా ఐక్యతను నిలబెట్టడానికి తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు జరిగాయి. కానీ రివిజనిస్టులు వెంటనేగా ప్రయత్నాలను వ్యతిరేకించారు. విడిపోవడం అనివార్యమయింది.

12. సిపిఐ(ఎం) ఏర్పాటు ఆ తరువాత:

బయటికి వచ్చిన 32 మంది కామ్రేడ్స్ 1964జులైలో తెనాలిలో ఒక అఖిలభారత సదస్సును ఏర్పాటు చేసారు. ఏడవ పార్టీ మహా సభలకు తెనాలి సదస్సే పునాదులను వేసింది. 1964 నవంబర్లో కలకత్తాలో జరిగిన ఏడవ అఖిల భారత మహాసభలకు “పార్టీ కార్యక్రమం”, పార్టీ నిబంధనావళిని అమోదించారు. రివిజనిజానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాలని ఒక రాజకీయ తీర్మానం కూడా ఆమోదించడం జరిగింది. తక్షణ రాజకీయ కర్తవ్యాలు కూడా ఆమోదించడం జరిగింది. మహాసభ తానే భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ గా ప్రకటించుకుంది. మహాసభ భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ పురోగమనానికి, కొత్త వేదికకు ఆనవాలుగా మారింది. సిపిఐ(ఎం) ఆవిర్భావంతో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం రివిజనిజం బారి నుండి రక్షించబడింది. లేకపోతే మొత్తం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికే నష్టం జరిగేది.

పాలక వర్గం సిపిఐ(ఎం)ఏర్పాటు వలన కలగబోయే అపాయాన్ని ముందుగానే పసికట్టింది. వెంటనే పార్టీపై దాడులకు దిగింది. నిజానికి ఏడవ పార్టీ మహాసభ

జరుగుతుండగానే అనేకమంది నాయకులు నిర్బంధించబడ్డారు. రెండునెలల కాలంలో ప్రభుత్వం పక్కా ప్రణాళిక ప్రకారం 1500 కేంద్ర, రాష్ట్ర, జిల్లా పార్టీ నాయకులను ఖైదు చేసింది. 1966 మే వరకు నాయకులు జైళ్లలోనే ఉన్నారు. అదేసమయంలో పార్టీ చైనా తోక అని, జాతి వ్యతిరేకమని సైనిక చర్యలకు పాల్పడి దేశాన్ని ఆక్రమించుకుంటుందన్న తప్పుడు ప్రచారాలు, కుట్ర పూరితంగా విస్తరింపజేశారు. ఒక శ్వేతపత్రాన్ని విడుదల చేసి జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో ప్రచారం కొనసాగించారు. దురదృష్టవశాత్తు సిపిఐ నాయకత్వ సహకారంతో సిపిఎస్యుతో సహా ప్రపంచంలోని అన్ని కమ్యూనిస్టు పార్టీలలోనూ సిపిఐ(ఎం) చీలికవాదులు పార్టీ అని, దుందుకువాదుల పార్టీ అని దుష్ప్రచారం చేయడం జరిగింది. కొంతకాలం సిపిఐ(ఎం) జాతీయంగా, అంతర్జాతీయంగా కూడా ఒంటరి పాటుకు గురయినట్టు అనిపించింది.

ఆ. అతివాద పెడ ధోరణి

పార్టీ లోపల వెలుపల కూడా పార్టీ అతివాద దుందుడుకు, ఒంటెత్తు పోకడలు: కొన్ని చోట్ల సాయుధ పోరాటాలు ఒంటెత్తుగా చేయడం, ప్రచారం చేయడం ద్వారా ఇది బయట పడింది. అతివాద సమస్యను తీవ్రంగా ఎదుర్కో వలసి వచ్చింది. ఇదే తరువాతి కాలంలో “నక్కలిజం”గా పేరుమోసింది. నక్కలిజంలో ఒక పార్ష్వం, అది చైనా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీకి పూర్తివిధేయతను కలిగి ఉండడం. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కూడా ఈ గ్రూపులను అన్నిరకాలుగా ప్రోత్సహిస్తూ ఉండేది. గత 35 ఏళ్ల అనుభవం తరువాత నక్కలిజం పంథా తప్పని తేలిపోయింది.

ఆ.సిపిఐ(ఎం) పట్ల సిపిఎస్యు, సిపిసిల వైఖరి :

రెండు అతి పెద్ద పార్టీలను కాదని సిపిఐ(ఎం) స్వతంత్రంగా ఏర్పడి తన విధానాలను రూపొందించుకుంది. కొత్తగా ఏర్పడిన సిపిఐ(ఎం), సిపిఎస్యు రివిజనిస్ట్ ధోరణులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతూనే ఉండేది. సిపిసి మాత్రం సిపిఐ(ఎం) కార్యక్రమాన్ని అంగీకరించలేదు. సిపిసి ప్రోద్బలంతోనే సిపిఐ(ఎం) ఏర్పడిందని పాలక వర్గాలు, సిపిఐ ప్రచారం తప్పని తేలింది. అదే సమయంలో సోవియట్, చైనాలోని సోషలిజాన్ని సిపిఐ(ఎం) గౌరవిస్తూ వచ్చింది. 1983 తర్వాతనే రెండు పార్టీలు సిపిఐ(ఎం)తోనూ బంధాలు పునరుద్ధరించుకున్నాయి.

ఇ . 40 సంవత్సరాల సిపిఐ(ఎం) ప్రయాణం

అతివాద మితవాద చీలికలు భారత దేశ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని బలహీన

పరిచాయి. సిపిఐ(ఎం) విడిపోగానే దేశవ్యాప్తంగా తీవ్రమైన అణచివేతకు గురయింది. రకరకాల స్థాయిలలో ఉన్న 1500 నాయకులు ఖైదు చేయబడ్డారు. 1967లో కేరళ, పశ్చిమ బెంగాల్ లో జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో పార్టీ ఘన మైన విజయం సాధించింది. యునైటెడ్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వాలను ఏర్పాటు చేసింది. కేంద్రంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం సిపిఐ సహాయంతో వీటిని పడగొట్టింది. 1969-74ల మధ్య బెంగాల్ లో భయంకరమైన అర్ధ ఫాసిస్టు దాడులు జరిగాయి. 1975లో దేశవ్యాప్తంగా అత్యవసర పరిస్థితి విధించబడింది. 1977 సాధారణ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ కేంద్రంలో ఓడిపోయింది. దీంతో మొదటిసారిగా దేశవ్యాప్తంగా స్వేచ్ఛగా రాజకీయ కార్యకలాపాలు చేసుకోవడానికి సిపిఐ(ఎం)కి అవకాశం ఇచ్చింది. 1978లో సాల్మియా ప్లీనం దేశవ్యాప్తంగా పార్టీని విస్తరించాలని పిలుపునిచ్చింది. బెంగాల్ లో వామపక్ష ప్రభుత్వం దేశంలోనే మొదటిసారిగా ప్రజానుకూల విధానాలు అమలు చేస్తూ, 30 ఏళ్ళు క్రమం తప్పకుండా ఎన్నికలలో విజయం సాధించి, చరిత్ర సృష్టించింది. కాంగ్రెస్ గుర్తొధిపత్వం బద్దలయి, ప్రాంతీయ పార్టీలు అవిధ్వవించాయి. భారత రాజకీయాలలో ఐక్య సంఘటనల యుగానికి తెరలేచింది. అందులో వామపక్షాలు పెద్ద పాత్రనే పోషించాయి.

13. భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ విజయాలు

అ. కమ్యూనిస్టు పార్టీయే మొదటి సరిగా సంపూర్ణ స్వరాజ్యం పిలుపునిచ్చింది.

ఆ. స్వాతంత్రోద్యమంలో భూమి సమస్యను కార్మిక వర్గ సమస్యను ముందుకు తెచ్చింది కమ్యూనిస్టు పార్టీనే.

ఇ. పాలక వర్గాలు సోషలిజం, సామాజిక న్యాయం అనే మాటలను వల్లించాల్సి వచ్చింది. ప్రజల్లో సోషలిజానికున్న ఆదరణకు ఇది ప్రతిరూపం.

ఈ. కమ్యూనిస్టు పార్టీలు అభివృద్ధి కాముక విలువలను సామాజిక ఉద్యమాలలో జొప్పించి రాజకీయ ప్రస్థానంలో ఒక కొత్త వరవడిని సృష్టించగలిగాయి.

ఉ. సంప్రదింపుల ద్వారా, వినతి పత్రాలు సమర్పించడం ద్వారా మాత్రమే కాక పోరాటాల ద్వారా ప్రజల డిమాండ్లను సాధించవచ్చన్న నమ్మకాన్ని పార్టీ ప్రజలకు కల్పించింది.

14. భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ గుణపాఠాలు

అ. పార్టీ బలపడాలంటే ప్రజలతో నిత్యసంబంధాలు, సజీవ సంబంధాలు

ఉండాలి.

ఆ. అది ప్రజల నిర్దిష్ట సమస్యలపై ఆయా ప్రజాసంఘాలను నిర్మించి వాటి ద్వారా ప్రజల నిర్దిష్ట డిమాండ్ల పరిష్కారానికి పూనుకోవాలి.

ఇ. పార్టీ ప్రజా పునాది విస్తరణ ప్రజాసంఘాలు బలంగా నిర్మించుకోడం ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది.

ఈ. మన దేశ నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు అనుగుణంగా దేశ సామజిక సమస్యలైన కుల, మహిళల అణచివేత వంటి సామాజిక సమస్యలను తీసుకుని పనిచేసి వాటిని వర్గ పోరాటాలతో మమేకం చేయాలి.

ఉ. పార్టీ మితవాద, అతివాద ధోరణుల నుండి నిరంతరం అప్రమత్తంగా ఉండాలి. వీటికి వ్యతిరేకంగా నిరంతరం పోరాటం చేయడం వలనే పార్టీ బలపడుతుంది.

ఊ. ఆత్మ విమర్శ చేసుకుంటూ నిరంతరం ముందుకెళ్లాలి. సైద్ధాంతిక, రాజకీయ, నిర్మాణలనే మూడు పాఠ్యాల నుండి నిరంతరం పోరాటాలు చేయడం ద్వారా మాత్రమే పార్టీ అభివృద్ధి చెందుతుంది.

ఎ. ఐక్య సంఘటన ఎత్తుగడలకు పార్టీ స్వతంత్ర కార్యచరణను మిళితం చేయాలి.

ఏ. భారతదేశంలో సోషలిజం తన స్వంత విప్లవ పంథాలో మాత్రమే సాధ్యపడుతుంది.

15. తీవ్రతరమవుతున్న మాంద్యం, మన కర్తవ్యాలు

ఈ నాడు భారతదేశం తీవ్రమైన ఆర్థిక సంక్షోభ దిశలో ప్రయాణిస్తున్నది. ప్రపంచీకరణ చట్రంలోని నయాఉదారవాద విధానాల అమలుతో ప్రజల జీవితాలు దుర్భరమయ్యాయి. ఉచ్చస్థితిలో ఉన్న నిరుద్యోగం, చిన్న పరిశ్రమలు మూతపడడం, ప్రభుత్వ సంస్థలు ప్రైవేటీకరించబడడం, విద్య, వైద్యం లాంటి సామాజిక సేవల తరుగుదల, వ్యవసాయ సంక్షోభం తీవ్రతరమవడంతో వేలాది మంది రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడడం... ఇవన్నీ ఈ విధానాల అమలు ఫలితమే. మతతత్వం పెద్ద ఎత్తున విజృంభించింది. విచ్చిన్నం, విభజన నానాటికి పెరుగుతున్నాయి. రాజకీయ అనిశ్చితి నిరంతరంగా కొనసాగుతున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో సిపిఐ(ఎం) ఒక ఉమ్మడి కార్యక్రమం ద్వారా వామపక్ష

ప్రజాతంత్ర శక్తుల ఏకీకరణకు పిలుపునిచ్చింది. జనతా ప్రజాతంత్ర విప్లవం దిశగా అడుగులువేయడానికి వ్యూహాత్మకంగా వామపక్ష ప్రజాతంత్ర శక్తుల ఐక్య పోరాటాలు అభివృద్ధి చేయడం అవసరమని పార్టీ నమ్ముతున్నది. ఈ కర్తవ్యం నెరవేరాలంటే స్థిరంగా క్రమబద్ధంగా ప్రజాసంఘాలు అభివృద్ధి చెందుతుండాలి. ప్రజా ఉద్యమాలు ప్రజలలో రాజకీయ కార్యకలాపాలు పెంచుతుండాలి. ఇందుకు నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు మార్కిజం-లెనినిజాన్ని సరైన రాజకీయ ఎత్తుగడల ఆధారంగా అన్వయించాలి. మార్క్సిజం-లెనినిజం సిద్ధాంతాన్ని ప్రజలలో నిరంతరం ప్రచారం చేయాలి. అన్నిటికీ మించి సిపిఐ(ఎం) పార్టీ నిర్మాణాన్ని ప్రజా పునాది కలిగిన విప్లవ పార్టీగా పటిష్ట పరచాలి;

ఈ చారిత్రాత్మక కర్తవ్యం చాలా సంక్లిష్టమైనది, కష్టమైనదనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. సరైన రాజకీయ విధానాలు అవలంబిస్తూ, ప్రజలతో సంబంధాలు పెంచుకుంటే రానున్న రోజుల్లో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం మరిన్ని విజయాలు సాధించడం ఖాయమని ఈ వందేళ్ల కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ అనుభవాలు మనకు నమ్మకాన్ని కలిగిస్తున్నాయి.

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

అ. ప్రతి పాఠం పాయింట్స్ వారీగా విభజించుకోవాలి. ప్రతిపాయింట్ మరికొన్ని పాయింట్లగా విభజించుకోవాలి. ప్రతి పాయింట్ వాస్తవాలతో, జరుగుతున్న సంఘటనలతో, గణాంకాలతో హేతుబద్ధంగా చెప్పాలి. ప్రతి పాయింట్ వివరించడం ముగించే ముందు, తరువాత కూడా నొక్కి చెప్పండి.

ఆ. ఒకే పాఠాన్ని గంట, మూడు గంటలు, లేదా మొత్తం రోజంత కూడా చెప్పవలసి రావచ్చు. కాల పరిమితిని బట్టి చెప్పవలసిన పాయింట్స్ని తదనుగుణంగా విభజించుకోండి.

ఇ. విద్యార్థుల స్థాయిని బట్టి చెప్పవలసిన పాయింట్లలో మార్పులు చేసుకోవాలి. స్థూలంగా రెండు స్థాయిలలో ఉండవచ్చు- ప్రాథమిక, ఉన్నత. ప్రాథమిక

స్థాయిలో ముఖ్యమైన పోరాటాలు, సంఘటనలు, వ్యక్తుల సాహసాలు, పార్టీ అణచివేతలను ఎలా ఎదుర్కొంది, ముఖ్యమైన విజయాలు, ప్రజలతో సంబంధాలను నొక్కి చెప్పాలి. ఉన్నత స్థాయిలో మరింత విశ్లేషణాత్మకంగా, సైద్ధాంతిక అంశాలపై కేంద్రీకరించి ముఖ్యమైన పాఠాలను చెప్పాలి. భారతదేశ ప్రత్యేక పరిస్థితులకు నిర్దిష్టంగా సిద్ధాంతాన్ని అన్వయించడం, వాటి అనుభవాలు వివరించాలి.

ఈ ఆ కాలంలో చెప్పవలసిన ఉదాహరణలను చెప్పే సమయంలో అక్కడ ఆ ప్రాంతంలో జరిగిన అణచివేతలు అనుభవాలు ఉదాహరణలుగా జోడించండి. పాఠాలు గనక కొత్తవారికయితే పార్టీ నిర్మాతల జీవిత గాథలను వివరించండి.

సమాజాన్ని విప్లవాత్మకంగా పరివర్తన గావించాలన్న పార్టీ లక్ష్యం వర్గ, ప్రజా ఉద్యమాలతో ముడిపడి ఉంది. పార్టీ చరిత్రను అధ్యయనం చేస్తే మనకు గత అనుభవాలు, ముఖ్యమైన గుణపాఠాలు ఆయుధాలుగా లభిస్తాయి. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాతలు తమ కాలంలో మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు సిద్ధాంతాన్ని భారత దేశ నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు అన్వయించడంలో చేసిన కృషి, గడించిన అనుభవాలు మనకు మంచి సంపద. ఉద్యమాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలోనూ, మన కర్తవ్యాలను ముందుకు తీసుకు పోవడంలోనూ అవి మనకు తోడ్పడతాయి.

PSBH

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్